

ENTREVISTA AMB JOSÉ MONTILLA, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

«El PP ha engrandit la distància entre Espanya i Catalunya per atraure vots»

CARLES COLS

RAFAEL TAPOUNET

ARTURO SAN AGUSTÍN

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 29.11.09

L'entrevista amb el president de la Generalitat, José Montilla, que inaugura una sèrie de trobades informatives amb els líders dels principals partits polítics catalans quan aquests comencen a preparar les seves maquinàries per afrontar les eleccions autonòmiques del 2010, va tenir lloc poc després de la publicació de l'editorial conjunt de la premsa catalana en defensa de l'Estatut. Era, per tant, obligat, començar per aquí.

-¿Com valora la reacció de la societat en defensa d'una llei que, segons alguns, només respon a l'interès d'uns determinats partits polítics?

-Positivament, és clar. Demuestra que la societat és molt conscient que l'Estatut no és una cosa que afecti exclusivament les institucions o els polítics, sinó que afecta el conjunt del país, la seva capacitat d'autogovernar-se. La seva dignitat, com deia l'editorial de manera encertada. No pot deixar indiferent ningú el fet que l'Estatut que va votar el poble de Catalunya pugui ser retallat pel Tribunal Constitucional.

-El debat autonòmic es desenvolupa en aquests moments en un context singular. Al País Basc, els socialistes governen amb el recolzament del PP, i a Galícia, els populars tenen majoria absoluta. ¿S'han quedat els catalans sols defensant una determinada concepció de l'Estat?

-Sols, no. Crec que estem acompanyats. A Catalunya ens acompanya i ens recolza la immensa majoria de la societat, això és fonamental. I també tenim complicitats fora, encara que moltes d'aquestes siguin poc visibles.

-¿Qui són aquests còmplices?

-No oblidem una cosa: l'Estatut que alguns qüestionen ara i que altres han qüestionat sempre és un Estatut aprovat per majoria absoluta al Congrés i al Senat d'Espanya. Sense complicitats fora no tindríem Estatut. Hi ha hagut persones i institucions que han donat suport a l'Estatut. Potser no amb la presència o l'escenificació que alguns voldrien, però ho han fet.

-Hi va haver complicitats fa tres anys, però ¿es mantenen avui?

-Crec que les persones i les formacions que van donar suport a l'Estatut el mantenen en les circumstàncies actuals. No he sentit cap veu que ho posi en dubte.

-El president del Govern ha demanat calma.

-Tenim tota la calma. L'Estatut està recorregut des de fa tres anys i, per tant, calma i serenitat ja hem demostrat tenir-ne. També fermesa a l'hora de defensar el que ha votat el poble de Catalunya.

-D'aquí dues setmanes se celebraran consultes sobiranistes en 161 municipis catalans. ¿És una iniciativa aïllada promoguda per entitats extraparlamentàries o una expressió del sentiment de profunda desafecció sobre el qual vostè mateix fa temps que alerta?

-Són consultes programades per entitats molt diverses. La incertesa creada al voltant de l'Estatut i la desafecció política fruit de moltes altres circumstàncies que no afecten exclusivament Catalunya segurament faciliten aquesta mena de consultes. Jo sóc dels que pensen que no s'han de minimitzar ni tampoc donar-los una importància màxima ni treure-les de context.

-¿No analitzarà les dades del 13-D?

-Jo de vegades analitzo fins i tot les coses més nímies.

-Aquesta desafecció sembla haver fomentat un nou independentisme de facto. Artur Mas proclama que ell és independentista en tot el que es pugui ser independentista; per exemple, en les infraestructures. ¿El tempta aquesta via?

-Una cosa és l'autogovern, i una altra, l'independentisme. A Catalunya hi ha independentistes que ho són des de sempre, altres que són més recents i ho diuen clarament i, finalment, hi ha independentistes vergonyants, que es declaren independentistes a mitges i diuen que si avui es plantegés un referèndum no guanyarien i, per tant, no s'ha de plantejar. Aquest és el cas d'una part important de CDC en aquests moments. No parlen clar a la gent. Si vostè vol la independència de Catalunya, defensi la independència i quan es presenti a les eleccions digui que aquest és el seu objectiu. N'hi ha d'altres que ho fan.

-Fa tres anys, vostè va prendre possessió com a president de la Generalitat i en el seu discurs va citar uns versos de *La pell de brau*, de Salvador Espriu. En aquesta obra es parla del somni d'un país, Sepharad / Espanya, en què els ponts de diàleg són segurs i es respecten les diverses llengües i cultures dels pobles. L'expresident Jordi Pujol va assegurar recentment que aquest somni avui s'ha esfumat. ¿Ho comparteix?

--Per a mi aquest somni segueix viu. Jo no dono les batalles per perdudes, i aquesta encara menys. Catalunya no es pot aïllar del món. I no deixarem que altres ens aïllin.

-¿Percep un sentiment de desafecció creixent d'Espanya respecte a Catalunya?

--Hi ha una part de la societat espanyola, la més conservadora –i parlo dels seus referents polítics, com el PP i determinats entorns empresarials i mediàtics–, que sí que practica la desafecció respecte a Catalunya. Practiquen la caricatura, practiquen l'ofensa... Ells sí que fan independentistes a Catalunya.

-¿Inclouria en aquest paquet Mariano Rajoy, que les últimes setmanes ha suggerit en diverses ocasions la possibilitat de pactar amb vostès després de les eleccions?

--Això és un simple stratagem. Nosaltres no pactarem mai amb el PP. El PP és el principal responsable de la situació en què ens trobem respecte a l'Estatut. És el que va presentar el recurs, el que va fer el primer pas per qüestionar la norma, amb l'única finalitat d'atraure vots fora de Catalunya. I, perseguint aquest objectiu, el que van fer va ser engrandir

la distància entre Espanya i Catalunya, aprofundir en la desafecció, en la confrontació. El comportament de Rajoy és pura comèdia. I després ens diu que hem de respectar les regles. El primer que ha de respectar les regles és ell, que no ho fa.

-Vostè diu que les possibilitats de pactar amb el PP són zero. Sobre la possibilitat d'un acord amb CiU, en canvi, no ha estat tan contundent.

-Amb CiU tenim alguns punts de coincidència més que amb el PP. Tenim també grans discrepàncies, i no ho hem d'amagar, però hi ha un espai de coincidència, per exemple respecte a l'autogovern. CiU ha dit que no exclou aliances amb ningú excepte amb ICV. Molt bé. Jo excloc el PP. Perquè és el que té una actitud de confrontació en un element central de la política catalana. CiU hauria d'explicar per què no exclou el PP. ¿Pensen que poden governar amb els que han portat l'Estatut al Constitucional i que han muntat totes aquestes campanyes? Que ho diguin.

-Han passat tres quartes parts de legislatura i les enquestes auguren que el tripartit ho té difícil per repetir. ¿Què els ha pesat més? ¿La crisi econòmica? ¿La sensació que el tripartit segueix muntat al Dragon Khan? ¿Les dificultats per fer arribar els missatges sobre l'acció de govern?

-És una suma, no hi ha una sola raó. La crisi econòmica és determinant. També passen factura determinats processos que han comportat un desgast, com la negociació del finançament, que va arribar a bon port, sí, però després d'un procés esgotador. El Govern està desplegant el seu pla d'acció com mai, s'estan fent inversions com mai, es fan polítiques socials com mai... Però difícilment trobaran titulars sobre aquestes

polítiques. Hi ha una dificultat per comunicar tot això. Segurament també com a conseqüència d'errors nostres.

-¿Ha estat un error la tardança a abordar la reforma de l'impost de successions?

-En aquestes qüestions és important la coherència. Aquests dies he estat repassant què deia CiU sobre l'impost de successions l'últim any del seu govern, el 2003. Aquelles dates el PP va presentar una proposta de supressió i va ser rebutjada amb els vots de CiU. El nostre compromís, en qualsevol cas, és reformar a fons l'impost, no suprimir-lo. Eliminar l'impost en segons quins casos seria molt injust.

-¿No s'han creat unes expectatives excessives respecte a la llei electoral? Donada la particular composició del mapa polític català, ¿serà possible trobar un model que satisfaci tothom?

-A Alemanya també hi ha dos grans partits i uns quants partits més petits... Depèn de com es faci. Jo crec que és viable un sistema que respecti la voluntat dels ciutadans, en un sentit proporcional, i que ofereixi a més la possibilitat de votar el teu diputat, el diputat del teu districte o de la teva població. Sóc conscient de les dificultats, però ho hem d'intentar.

-El nou impuls a la llei electoral ha arribat en el moment en què s'han destapat casos importants de corrupció a Catalunya. ¿Realment la llei electoral és un instrument eficaç en aquesta lluita?

-La posada en marxa de la ponència conjunta estava prevista des de fa mesos i, per tant, no està lligada als casos de corrupció. Tampoc som tan ingenus de pensar que per ella mateixa la llei resoldrà el problema de

la desafecció i el descrèdit de la política. Però una llei electoral més justa i que permeti que l'elector se senti identificat amb el seu candidat ajudaria a recuperar el prestigi de la política i dels polítics.

-Amb aquest mateix propòsit de recuperar el crèdit dels polítics, el Govern central va fer públic recentment el patrimoni de tots els seus membres. ¿S'han plantejat fer això mateix a Catalunya?

-No s'ha plantejat, però no descarto que s'acabi plantejant. En qualsevol cas, jo no tindria problemes a fer-ho, l'hi dic així de clar.

-¿Pensa que el cas Pretòria pot resultar al final menys important del que l'actuació judicial va fer creure en un principi? Tenint en compte la celeritat i la duresa amb què el PSC va actuar contra els seus militants imputats, ¿té por d'haver-se precipitat?

-Jo aplico la presumpció d'innocència a aquells que no han estat jutjats ni condemnats, excepte que s'hagin autoinculpat. Però quan sobre un militant del PSC que ocupa un càrrec de responsabilitat important recauen acusacions greus que a més comporten el seu ingrés preventiu a la presó, aquesta persona ni pot tenir el carnet del PSC ni pot tenir un càrrec públic. Aquesta és la política que apliquem.

«Les coses que de veritat importen no es poden dir ni escriure»

ARTURO SAN AGUSTÍN

-¿Vostè pensa, com diuen els clàssics, que la millor defensa és un atac?

-Depèn del moment. De vegades, la millor defensa és un bon atac, però no sempre és així.

-¿Va parlar d'això amb Johan Cruyff? L'altre dia va estar amb ell.

-Sí, vam tenir una molt grata i llarga conversa. Vam parlar de la seva escola, de la seva fundació i de la selecció catalana. I del futbol d'atac, del futbol amb domini de la pilota. Si vostè insisteix a preguntar-me si la millor defensa és un atac, penso que, abans, hauríem de posar-nos d'acord en què entén vostè per un bon atac.

-Vèncer l'enemic, si realment ho és.

-Vostè parla d'enemics.

-Disculpi si em poso bèl·lic tan aviat.

-Jo penso que hi ha enemics i adversaris.

-¿Vostè té més adversaris que no pas enemics?

-A Catalunya i a tot arreu, tots, no només jo, tenim enemics i adversaris. Però també coneixem moltes altres persones, la majoria, que, afortunadament, no són ni enemics ni adversaris. Són simplement això: coneguts.

-Ara no recordo què va dir Churchill sobre tot això.

-Em penso que va dir que hi ha enemics, adversaris i companys de partit. És, també, una frase feta. Una més. Com aquella que assegura que la millor defensa és un atac. No tot el que va dir o diuen que va dir Churchill és veritat.

-Parlant de Churchill, polític que ens va deixar les seves memòries, ¿quin volum de les memòries de Jordi Pujol li ha agradat més, el primer o el segon?

-He de reconèixer que el primer volum el vaig llegir i el segon només el vaig començar a llegir.

-Potser li semblen més interessants les memòries de Pasqual Maragall.

-Aviam. Normalment les memòries són un gènere que no m'interessa gaire. Em refereixo, sobretot, a les memòries escrites o dictades per polítics que encara estan en actiu, si em permet l'expressió una mica laboral. Tot i que penso que hi ha memòries extraordinàries.

-Posi-me'n algun exemple.

-Podríem parlar de les memòries de Churchill, d'Azaña o de Talleyrand, però són massa els llibres de memòries en què s'intenta passar comptes o manipular la pròpia memòria, els records personals. Són massa els llibres de memòries en què les coses importants no apareixen. I potser això és una cosa inevitable. Jo no escric cap dietari, així que difícilment escriuré les meves memòries. Sobretot, insisteixo, perquè les coses importants, les que tenen verdader interès, no es poden dir ni escriure.

-O sigui, que tot el que sabem a partir de determinades memòries...

-Miri, estic pensant en memòries escrites per persones que conec i amb qui he compartit situacions, vivències. Parlo només d'aquestes i, cregui'm, de vegades el que he llegit sobre aquelles situacions i vivències no té res a veure amb el que realment va passar. Jo també hi era.

-Suposo que vostè no voldrà donar-me'n algun exemple.

-No seria gaire elegant.

-Aquesta setmana, Javier Cercas, citant Montaigne, ha dit que el bé públic requereix que es traeixi, es menteixi...

-I s'assassini.

-Això és. I Jordi Pujol li va respondre a Cercas que, tenint en compte el que havia dit Montaigne, ell no havia estat un bon polític, perquè no havia assassinat ningú.

-¿I?

-Que va semblar acceptar o assumir que sí que havia mentit i traït. O potser es va oblidar de parlar de la mentida i la traïció.

-Jo tampoc he assassinat ningú. I, per descomptat, no m'agraden les traïcions. No m'agrada trair ni que em traeixin, malgrat que això, de vegades, és molt subjectiu.

-¿Què vol dir?

-Vull dir que, de vegades, algunes persones tenen la sensació que han estat traïdes i estan completament equivocades.

-¿Li consta que hagi passat aquesta situació a prop de vostè?

-Podria ser. Però deixi'm acabar. Considero que no s'ha de mentir mai. Una altra cosa és no dir tot el que penses. Administrar la informació no és mentir. Jo no dic sempre tot el que penso, però no menteixo.

-La mentida, de vegades, és necessària.

-Això ho diu vostè, però, cregui'm, si dius mentides al final sempre s'acaba sabent.

-¿Per què, amb vostè, molts periodistes que treballen en mitjans públics s'hi han atrevit?

-¿Què vol dir?

-Que des d'alguns mitjans públics, per exemple TV-3, s'han atrevit a insultar-lo. O a menysprear-lo.

-Potser perquè no tenen o han tingut por de les represàlies. Jo no sóc home de represàlies. I, és clar, suposo que per això alguns pensen que tenen impunitat.

-¿Això no ha perjudicat la seva imatge com a president?

-Segurament. Però ni sóc ni seré home de represàlies.

-En certa ocasió, Maragall em va dir que convertiria TV-3 en la BBC.

-Catalunya no és el Regne Unit. Això no vol dir que els mitjans de comunicació públics no puguin ser més independents, però Catalunya és

Catalunya.

-¿Per què va consentir aquell retrat seu que va estar exposat al MNAC?

-Perquè crec en la llibertat, perquè no m'agrada censurar. Cregui'm, sé què significa això que anomenen imatge, però no en sóc ni en seré esclau. I assumeixo que, actuant així, potser estic cometent un error, però la frivolitat no és un tema que m'interessi. Les persones som molt més que una corbata.

-Deixem la frivolitat. Parlem dels molts càrrecs que té la seva dona i del ja famós correu electrònic anònim.

-Si a algú el molesta que la meva dona faci política, és el seu problema. Em sento molt orgullós que la meva dona no sigui un florero. La meva dona només cobra un sou i té càrrecs que, en la majoria de casos, tenen relació amb l'activitat per a la qual va ser elegida o votada pels ciutadans. La situació de la meva dona és la mateixa que la de molts altres polítics. També de l'oposició. Però aquestes acusacions formen part d'una manera bruta de fer política. Tots sabem perfectament qui són els seus autors.

-Jo, no.

-Consulti les hemeroteques. Tot s'inicia amb un anònim, algú se'n fa ressò i finalment un altre pregunta sobre alguna cosa que ja ha deixat de ser definitivament un anònim.

-¿Què hi ha de cert en allò de la gran mansió dels Montilla?

-Gran mansió, diu vostè.

-Gran mansió, diuen els rumors i enemics.

-La casa on visc és només una casa comprada després de vendre'n una altra, que era on vivia la meva dona des de feia anys. Abans, vivíem en una casa amb jardí i piscina i ara vivim en una altra que té jardí, piscina i hipoteca. Vostè parla de gran mansió, però només és una vivenda amb una planta i unes golfes. No em queixo, és clar, però molts dels que em critiquen no canviarien el seu patrimoni pel meu.

-¿Seria capaç d'intentar un autoretrat?

-Els autoretrats mai solen ser les millors obres d'un pintor. I en molts s'hi endevina una certa egolatria. Jo no crec que sigui un egòlatra.

-Suposo que, com a amant de la música, el devia sorprendre més l'anomenat *cas Millet* que l'anomenat *cas Pretòria*.

-En realitat, em va sorprendre més el *cas Pretòria*.

-¿A l'alcalde de Santa Coloma de Gramenet vostè també li deia *Bartu*?

-Tots li dèiem *Bartu*.

-Fèlix Millet va dir la veritat: «Aquí manem 300 i sempre ens trobem a tot arreu».

-No crec que el senyor Millet tingui raó. És cert que en aquest país hi ha endogàmia, però actualment n'hi ha molta menys que en èpoques passades. Avui, a Catalunya, no només manen 300 persones.

-Doncs jo crec que té raó.

-És la seva opinió, però jo penso que vostè està equivocadament. Empresarialment ja no és així. Fa temps que ja no és així.

-Al capdavant de moltes institucions ciutadanes les coses segueixen com sempre.

-No hi estic d'acord. Penso, per exemple, en el Gran Teatre del Liceu o en el Cercle d'Economia.

-¿On ha sentit clarament més rebuig o hostilitat cap a la seva persona, en la burgesia, en la classe mitjana o a TV-3?

-Vostè sembla que està molt interessat per TV-3.

-Només perquè, segons alguns, és la nostra.

-Francament, no he sentit rebuig o hostilitat ni en la burgesia ni en la classe mitjana. L'únic rebuig l'he sentit en aquells que es van sentir desplaçats dels llocs de responsabilitat del Govern de Catalunya. Res a veure, doncs, amb les diferents classes socials.

-Vostè està pensant en Marta Ferrusola, suposo.

-No estava pensant en algú en concret. Només em referia a un determinat perfil de persona.

-¿Per què ens agraden aquells polítics que mostren públicament la seva autoritat?

-Suposo que vostè no es deu referir als polítics autoritaris, perquè aquests es caracteritzen per exercir la seva autoritat de manera gratuïta i, gairebé sempre, a deshora i només amb els febles, mai amb els forts, amb els poderosos. Jo no sóc autoritari, però tampoc tinc problemes per

exercir la meva autoritat quan és necessari. Autoritat que, val a dir-ho, sempre és delegada i, per fortuna, temporal.

-¿Seria elegant que jo li preguntés per la decisió més difícil que ha pres com a president?

-El que no seria elegant és que jo li contestés. I ja li he dit que mai escriuré les meves memòries.

-¿Quina música li posem a aquest moment nostre? ¿Un tango?
¿Potser el profètic *Cambalache*?

-De tangos, res.

-Bé.